

Remissvar SOU2023:13 Framtidens yrkeshögskola från Region Norrbotten

Allmänna synpunkter

Sverige, med Norrbotten och Västerbotten i spetsen, banar väg för en global omställning till ett grönare och mer hållbart samhälle. I ljuset av den gröna omställningen och den samhällsomställning som kommer med stora företagsetableringar är behovet av utbildad arbetskraft stort i Norrbotten. Därför ser Region Norrbotten positivt på förslagen rörande framtidens yrkeshögskola. Det är viktigt att yrkeshögskolans särart bevaras och att den nära samverkan med bransch som utbildningsformen bygger på fortsätter utvecklas.

Delförslagen i utredningen är positiva, men Region Norrbotten ser gärna att förändringarna belyser individens livslånga lärande. Det är av stor vikt att yrkeshögskolans genomförande, från antagning till studiedokumentation, nära länkas till andra utbildningsformer för att underlätta för individen och i förlängningen länets kompetensförsörjning.

Specifika synpunkter

Region Norrbotten ställer sig positiva till delförslagen som presenteras i utredningen om framtidens yrkeshögskola. Region Norrbotten vill även belysa det livslånga lärandet för individen som en förutsättning för att delförslagen, och i förlängningen yrkeshögskolan som utbildningsform, ska bli ett effektivt verktyg för kompetensförsörjningen. Det är av yttersta vikt att yrkeshögskolan kan knytas till andra utbildningsformer. Betygssystem som kan översättas mellan utbildningsformer och validering som ger en rätt bild av individens kunnande är viktiga faktorer för att underlätta för individens livslånga lärande. Validering bör vara en naturlig del i yrkeshögskolans antagningsförfarande för att ge fler möjlighet att byta karriär mitt i livet.

För en väl fungerande kompetensförsörjning är det av stor vikt att de hinder som uppstår när olika typer av utbildningssystem ska kombineras uppmärksammas och åtgärdas. Det ska inte bara vara lätt att göra rätt för utbildningsanordnare inom yrkeshögskolesystemet utan även för individer som vill använda sig av yrkeshögskolan för att karriärväxla eller vidareutbilda sig.

Ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan

Ett centralt antagningssystem gynnar inte bara utbildningsanordnare utan även individer som är intresserade av att söka till yrkeshögskolan. Här vill Region Norrbotten skicka med vikten av att MYH och enskilda yrkeshögskoleanordnare redan vid ansökan visar att validering är tillgängligt för att öka attraktiviteten hos utbildningsformen. Ett centralt antagningssystem bör, förutom att automatiskt inhämta gymnasiebetyg, även automatiskt inhämta information om akademisk utbildning från högskola och universitet och begränsa antalet utbildningar en sökande kan bli antagen till.

De 5 mkr som avsatts i budgetförslaget för förstudie om gemensamt antagningssystem bör i första hand utgå från att samordna ett centralt antagningssystem med NyA. Detta uppfyller redan de flesta kriterier för ett antagningssystem för yrkeshögskoleutbildning som angivits i utredningen. I samband med förnyelsearbetet av NyA bör arbete genomföras för integrering av YH ansökningar i systemet.

Fördelarna är:

1. Det är billigare att samverka kring förnyelse av ett befintligt system än att skapa ett nytt parallellt system.
2. Samordningsvinster finns även för det löpande underhållet av systemet i stället för av två olika.
3. Genom att ha all dokumentation för eftergymnasial utbildning samlad underlättar det övergångar mellan gymnasiala utbildningar, YH och Högskola/Universitet samt dokumentation av validerade meriter.
4. Det blir därigenom billigare över lag för yrkeshögskoleutbildningsanordnare att ansluta sig till systemet.

Det bör också beaktas att det behövs en viss flexibilitet i ansökanstiderna till kurser eller YH-Flex, kortare YH-utbildningar för att komplettera befintlig kompetens, då arbetsgivares och individers behov kan uppstå snabbt och när som helst under året. Utredningen förslår 7 ansökningstillfällen per år vilket kan vara tillräckligt.

Ett förstärkt system för studiedokumentation

För att underlätta för både utbildningsanordnare och studerande bör ett förstärkt system för studiedokumentation, oavsett om det blir ett fristående system eller om systemet går in i NyA, kunna synkroniseras med andra studiedokumentationssystem. Detta för att underlätta för individen att kunna ha tillgång och överblick över alla sina studieresultat oavsett studieform. En nationell databas för alla utbildningsnivåer bör beaktas. (Se Finlands uppbyggnad av nationell studiedokumentationsdatabas.) Det underlättar även övergångar mellan olika studienivåer samt harmonierar med SDG förordningen (Single Digital Gateway [En gemensam digital ingång till Europa | Digg](#)) så att det underlättar för sökande från utlandet. Även meriter som valideras bör framgå av systemet för studiedokumentation.

Vissa frågor om examina och progression

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen. Viktigt att beakta möjligheterna för övergångar mellan yrkeshögskola och universitet och högskolor vid kvalificerad yrkeshögskoleexamen motsvarande 400 högskolepoäng

Långsiktiga förutsättningar och ett mer stadigvarande utbud av utbildningar

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen. Det är viktigt för utbildningsanordnare att få en långsiktighet i genomförandet av utbildning, särskilt kostnadsintensiva utbildningar som kräver investeringar i utbildningsmiljöer. Dock bör MYH årligen begära in en enkelt utformad behovsanalys från utbildningsanordnaren med uttalande från tredje part exempelvis branschorganisation eller region för att bekräfta att behovet av utbildningen kvarstår.

Godkännande av utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Utbildningsanordnarens och ledningsgruppens ansvar

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Utbildningarnas innehåll, namn och andra förändringar för att främja kvaliteten

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Yrkeshögskolans roll i omställningen mot ett hållbart samhälle

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Ett fjärde tekniskt år

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Sekretess- och dataskyddsreglering för ett gemensamt system för ansökan och studiedokumentationssystem

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Sekretesskydd vid ansökan om statsbidrag för särskilt pedagogiskt stöd

Region Norrbotten ställer sig positiva till förslagen.

Tillägg till utredningens förslag om finansiering av förslagen (16.13)

1. Kostnaderna för förstudie om nytt antagningssystem samt uppdrag om nytt studiedokumentationssystem (totalt 30 mkr) bör kunna minskas genom integrering, samverkan och utveckling av det befintliga systemet NyA. Det bör också beaktas om beslut tas om ett övergripande nationellt system för dokumentation av studiemeriter från samtliga utbildningsnivåer, likande det Finland har utvecklat, utifrån SDG-förordningen.
2. Att finansiera förslagen med omfördelning av medel för Regional utveckling (anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder) och 24 (anslag 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation) måste ses som direkt kontraproduktivt då dessa till stor del används för att stödja företag och offentlig sektor till att möjliggöra omställning, utveckling och tillväxt. Utan dessa regionala förstärkningar sker inte den tillväxt på arbetsmarknaden

som expansionen av utbildningsplatser inom Yrkehögskolan har för avsikt att kompetensförsörja.

3. Att använda utgiftsområde 14, *Arbetsmarknad och arbetsliv (anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd och anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser)* kan motiveras med att det täcker de utgifter som beskrivs i tabellen nedan, expansion av yrkehögskolan, studiestöd till följd av expansion samt ökar förvaltningsanslag till MYH till följs av expansion. Utslaget på 10 år blir dessa kostnader 187 500 000 kr/år. I utredningen fastslås att av 33 000 studerande årligen är 9 % av de studerande arbetslösa före studierna påbörjas. Detta motsvarar 2970 personer. Om dessa uppbär A-kassa motsvarande 80% av medianlönen=324 000 per person och år blir besparingen 962 280 000 kronor årligen vilket mer än väl täcker kostnaden för expansionen. Då är inte besparingar för arbetsmarknadspolitiska program inräknad.

Försiktighet skall dock beaktas i dessa räkneexempel då inflation och konjunktursvängningar kan öka behovet av arbetslöshetsersättning och arbetsmarknadsprogram.

Tabell.16.1 Sammanfattning av förslag som har konsekvenser för statens budget och kostnader för dessa

Förslag	Kostnad i miljoner kronor
Förstudie om ett gemensamt antagningssystem	5
Uppdrag om nytt studiedokumentationssystem	25
Fördjupningsutbildning	3
Utredning om utbildningsmiljöer	5
Uppdrag till MYH om att stärka studerandes förutsättningar och analyser för att värna innovationskraften	2
Samlade informationsinsatser kopplat till förändringar i regelverk, MYH	2
Expansion av yrkehögskolan (fördelas på 10 år)	1 200
Studiestöd, till följd av expansion (fördelas på 10 år)	650
Ökat förvaltningsanslag till MYH till följd av expansion (fördelas på 10 år)	25

Digital signering av

Helena Ölund

Ordförande Regionala utvecklingsnämnden, Region Norrbotten.

Följande handlingar har undertecknats den 30 november 2023

Remissvar SOU 2023 31 Framtidens
Yrkehögskola Region Norrbotten.docx
(109026 byte)
SHA-512: 2b3d7f6ae0c73159fe44b5e0c47ac084126e0
9c2821b245083810372af228ec0010e5a896edcec4d935
9bac2ba6a37d702c9f2811b8bb8456d1d35b577095d83

Underskrifter

2023-11-30 12:24:26 (CET)

Helena Ölund

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Remissvar SOU 2023 31 Framtidens Yrkehögskola Region Norrbotten

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster. Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

393dd06b59bbc07bf3c7f452dbcaf28b44ebe0924bd1ee63e7e577829fa1683945ee3398c9c1066a934b3f8ab313bd7a4ea677bac43546eadea00ca142738133

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskreven underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holiändargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.